

**ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΠΔ/ΤΕ 2592/20.8.2007
(ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΙΙ)**

ΕΤΟΣ 2009

Το παρόν δελτίο, Δημοσιοποίηση Εποπτικής Φύσεως Πληροφοριών στα πλαίσια της ΠΔ/ΤΕ 2592/20.8.2007 (Πυλώνας ΙΙΙ της Βασιλείας ΙΙ) Έτος 2009, έχει εγκριθεί από το Δ.Σ. της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων Συν.Π.Ε. και έχει αναρτηθεί στον επίσημο δικτυακό της τόπο στην ηλ. διεύθυνση <http://www.chaniabank.gr>

Περιεχόμενα

1. Γενικές πληροφορίες.....	3
2. Ίδια κεφάλαια.....	3
2.1 Διάρθρωση των ιδίων κεφαλαίων.....	3
3. Κεφαλαιακή επάρκεια.....	4
3.1 Κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνας I).....	4
3.2 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας.....	5
3.3 Πυλώνας II και Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ)	6
4. Έκθεση της τράπεζας σε κινδύνους και διαχείρισή τους.....	7
4.1 Γενικές υποχρεώσεις: πολιτικές διαχείρισης των κινδύνων, οργανωτική δομή και λοιπά στοιχεία.....	7
4.2 Πιστωτικός κίνδυνος.....	9
4.2.1. Ορισμοί.....	9
4.2.2. Δημοσιοποιήσεις για χαρτοφυλάκια υποκείμενα στην Τυποποιημένη Προσέγγιση.....	9
4.2.3 Στρατηγικές & διαδικασίες για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου.....	10
4.2.3.1 Δοκιμές Προσομοίωσης Καταστάσεων Κρίσης (stress testing).....	10
4.2.4 Συστήματα αναφοράς και μέτρησης πιστωτικού κινδύνου.....	11
4.2.5. Εξασφαλίσεις & τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου.....	11
4.3. Κίνδυνος αγοράς & συναλλαγματικός κίνδυνος.....	12
4.3.1 Ορισμοί.....	12
4.3.2 Διαχείριση κινδύνου αγοράς - συναλλαγματικού κινδύνου.....	12
4.4 Λειτουργικός κίνδυνος.....	13
4.4.1 Ορισμός.....	13
4.4.2 Διαχείριση λειτουργικού κινδύνου.....	13
4.5 Κίνδυνος επιτοκίου.....	13
4.5.1 Ορισμός.....	13
4.5.2 Διαχείριση του κινδύνου επιτοκίου.....	13
4.5.2.1 Δοκιμές Προσομοίωσης Καταστάσεων Κρίσης (stress testing).....	14
4.6 Κίνδυνος Ρευστότητας.....	14
4.6.1. Ορισμός.....	14
4.6.2 Διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας & λοιπά στοιχεία.....	14
4.6.2.1 Δοκιμές Προσομοίωσης Καταστάσεων Κρίσης (stress testing).....	15
4.7 Λοιποί κίνδυνοι.....	15
4.7.1 Κίνδυνος συγκέντρωσης (ως προς τον πιστωτικό κίνδυνο).....	15
4.7.2 Κίνδυνος κεφαλαίων.....	16
4.7.3 Κίνδυνος κερδοφορίας.....	16
4.7.4 Κίνδυνος συμμόρφωσης - κίνδυνος φήμης.....	16
Υποσημειώσεις.....	18

Επεξηγήσεις συντομογραφιών

- ΔΕΠΣ: Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος
- ΔΚΕ ή Δ.Κ.Ε.: Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας
- Δ.Σ.: Διοικητικό Συμβούλιο
- ΠΔ/ΤΕ: Πράξη Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος
- Π.Κ. ή π.κ.: Πιστωτικός Κίνδυνος
- ΤΤΕ: Τράπεζα της Ελλάδος

1. Γενικές πληροφορίες

Οι πληροφορίες που ακολουθούν δημοσιοποιούνται στα πλαίσια της εφαρμογής των κανόνων της Βασιλείας II (Πυλώνας III) και ειδικότερα της ΠΔ/ΤΕ 2592/20.8.2007 και του Νόμου Ν.3601/2007, σχετικά με την δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών αναφορικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν και τη διαχείρισή τους.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων Συν.Π.Ε.¹ ιδρύθηκε σύμφωνα με τη με αριθμό 296/1993 Πράξη του Ειρηνοδικείου Χανίων, αρχικά ως πιστωτικός συνεταιρισμός, και μεταελίχθηκε σε συνεταιριστική τράπεζα βάσει της με αριθμό 560/14/1995 απόφασης της Ε.Ν.Π.Θ. της Τράπεζας της Ελλάδος. Στις 31/12/2009 απασχολούσε 193 εργαζόμενους, είχε 24 Καταστήματα (εκ των οποίων το ένα στην Αθήνα) και συνολικό Ενεργητικό 577εκατομ.€ (για περισσότερες πληροφορίες βλ. Απολογισμό 2009 σε http://www.chaniabank.gr/data/apologismos_2009.pdf).

Οι δημοσιοποιούμενες πληροφορίες αφορούν τη χρήση του 2009. Η διάρθρωση των ιδίων κεφαλαίων, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις και ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας παρατίθενται τόσο σε ατομική όσο και ενοποιημένη βάση (για περισσότερες πληροφορίες βλ. Απολογισμό 2009 σε http://www.chaniabank.gr/data/apologismos_2009.pdf).

2. Ίδια κεφάλαια

2.1 Διάρθρωση των ιδίων κεφαλαίων

Η Τράπεζα εφαρμόζει τις οδηγίες της ΠΔ/ΤΕ 2587/20.8.2007 για τη διάρθρωση των ιδίων κεφαλαίων της. Σχετική ανάλυση παρατίθεται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1: Διάρθρωση ιδίων κεφαλαίων 31/12/2009

(Ποσά σε χιλ. €)	ΑΤΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ
Βασικά Ίδια Κεφάλαια		
Καταβεβλημένο συνεταιριστικό κεφάλαιο & συνετ. μερίδες	34.881	34.881
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	34.932	35.140
Αποθεματικά (εποπτικά αναγνωριζόμενα)	6.193	14.096
Μείον: Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία	(769)	(769)
[1] Σύνολο Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων	75.237	83.348
Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια		
[2] Σύνολο Συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων	0	0
Αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων στοιχεία		
[3] Στοιχεία που αφαιρούνται από τα Βασικά και τα Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια	(10.977)	(10.977)
<i>Εκ των οποίων:</i>		
αφαιρετικά των Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων	(5.488,50)	(5.488,50)
αφαιρετικά των Συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων	(5.488,50)	(5.488,50)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων για τον υπολογισμό του Δ.Κ.Ε. [(1)+(2)-(3)]	64.260	72.371

3. Κεφαλαιακή επάρκεια

Οι βασικοί κίνδυνοι στους οποίους υπόκειται η Τράπεζα, σύμφωνα με τη φύση των δραστηριοτήτων της, είναι ο πιστωτικός, ο λειτουργικός, ο συναλλαγματικός (σε πολύ χαμηλό ποσοστό) και ο κίνδυνος ρευστότητας². Οι λοιποί κίνδυνοι αναφέρονται και αναλύονται στην παράγραφο 4.7. Για τους τρεις πρώτους κινδύνους η Τράπεζα υποχρεούται στον υπολογισμό ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων σύμφωνα με τις διατάξεις των ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, 2590/20/8/2007 και 2591/20.8.2007 (τμήμα Δ, 16β).

Κεφαλαιακή απαίτηση είναι το ελάχιστο ποσό των ιδίων κεφαλαίων που πρέπει να έχει μία τράπεζα για την κάλυψή της έναντι του εκάστοτε κινδύνου.

3.1 Κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνας I)

I. Κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του πιστωτικού κινδύνου

Για το σχηματισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αυτού εφαρμόζεται η Τυποποιημένη Προσέγγιση όπως αυτή αναλύεται στην ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007. Οι εν λόγω απαιτήσεις επιμερίζονται ανά κατηγορία ανοίγματος, όπου ως άνοιγμα ορίζεται στοιχείο εντός ή εκτός ισολογισμού το οποίο δημιουργεί ή ενδέχεται να δημιουργήσει απαίτηση της Τράπεζας. Οι διάφορες κατηγορίες ανοιγμάτων σταθμίζονται με τους συντελεστές που προβλέπονται στην εν λόγω Πράξη. Για τον υπολογισμό των ποσών των κεφαλαιακών απαιτήσεων ως προς τα διάφορα ανοίγματα, η Τράπεζα χρησιμοποιεί εξειδικευμένο λογισμικό (*Systemic R.M. Risk Value: RV Credit*).

Στις 31/12/2009 το σταθμισμένο κατά τον κίνδυνο ποσό ανοίγματος ήταν 353.531χιλ.€ σε ατομική και 373.772χιλ.€ σε ενοποιημένη βάση και οι σχηματισθείσες κεφαλαιακές απαιτήσεις **28.281χιλ.€** σε ατομική και **29.901χιλ.€** σε ενοποιημένη βάση.

Οι κατηγορίες των ανοιγμάτων της Τράπεζας και ο επιμερισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων ανά κατηγορία ανοίγματος παρατίθενται στον πίνακα 2.

Πίνακας 2: Κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του πιστωτικού κινδύνου στις 31/12/2009

α/α	(Ποσά σε χιλ. €)	ΑΤΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ
1	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ/ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	0	0
2	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	30	30
3	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	115	115
4	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ & ΜΗΤΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ, ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ Ή ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	1.730	1.730
5	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	8.292	8.292
6	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ	5.565	5.565

7	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ (που πληρούν τις προϋποθέσεις 10.β ή 10.γ του Τμήματος Ε της ΠΔ/ΤΕ 2588)	5.020	5.020
8	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΣΕ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	752	752
9	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΆΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	3.038	4.658
10	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ	3.739	3.739
	ΣΥΝΟΛΟ	28.281	29.901

II. Κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του λειτουργικού κινδύνου

Για το σχηματισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αυτού εφαρμόζεται η Προσέγγιση του Βασικού Δείκτη όπως αυτή εξειδικεύεται στην ΠΔ/ΤΕ 2590/20.8.2007. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, οι σχετικές απαιτήσεις ανέρχονται στο 15% του Σχετικού Δείκτη Εισοδήματος ο οποίος είναι ο αριθμητικός μέσος όρος των Ακαθάριστων Λειτουργικών Εσόδων της τελευταίας τριετίας πριν την ημερομηνία αναφοράς. Στις 31/12/2009 οι σχηματισθείσες κεφαλαιακές απαιτήσεις ήταν **2.727,45χιλ.€** σε ατομική και **3.125,7χιλ.€** σε ενοποιημένη βάση.

III. Κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του συναλλαγματικού κινδύνου

Για το σχηματισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αυτού ακολουθούνται οι διατάξεις του τμήματος Δ της παραγρ.16β της ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007. Στις 31/12/2009 δεν συνέτρεξε λόγος σχηματισμού για αντίστοιχες κεφαλαιακές απαιτήσεις.

3.2 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας

Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Δ.Κ.Ε.) προκύπτει από την παρακάτω σχέση:

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων για τον υπολογισμό του Δ.Κ.Ε.

Συνολικά σταθμισμένο ενεργητικό π.κ. + 12,5*(κεφ. απαιτήσεις λ.κ.+ κεφ. απαιτήσεις σ.κ.)³⁾

ή εναλλακτικά:

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων για τον υπολογισμό του Δ.Κ.Ε.

(κεφ. απαιτήσεις π.κ. + κεφ. απαιτήσεις λ.κ.+ κεφ. απαιτήσεις σ.κ.) * 8%

όπου:

π.κ.: πιστωτικός κίνδυνος

λ.κ.: λειτουργικός κίνδυνος

σ.κ.: συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Δ.Κ.Ε. της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων στις 31/12/2009 ήταν **16,58%** σε ατομική και **17,53%** σε ενοποιημένη βάση. Οι τιμές αυτές ήταν σε υψηλότερο επίπεδο, από το ελάχιστο που απαιτείται από τις σχετικές Πράξεις Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για τις συνεταιριστικές τράπεζες (≥10%) .

Στον πίνακα 3 παρατίθενται τα στοιχεία υπολογισμού του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας.

Πίνακας 3: Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας στις 31/12/2009

(Ποσά σε χιλ. €)	ΑΤΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ
Συνολικά σταθμισμένο ενεργητικό (για τον π.κ.)	353.531,00	373.772,00
Κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον πιστωτικό κίνδυνο	28.281,00	29.901,00
Κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο	2.727,45	3.125,70
Κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον συναλλαγματικό κίνδυνο	0,00	0,00
Σύνολο κεφαλαιακών απαιτήσεων	31.008,45	33.026,70
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (για τον υπολογισμό του Δ.Κ.Ε.)	64.260	72.371
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Δ.Κ.Ε.)	16,58	17,53

3.3 Πυλώνας II και Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ)

Η Τράπεζα, εκτός από τον υπολογισμό των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων (βλ. παραγρ.3.1), σε εφαρμογή του α.28 του Ν.3601/2007, της ΠΔ/ΤΕ 2595/20.8.2007 και της Εγκυκλίου Διοίκησης Νο18/26.08.2008 της ΤτΕ έχει προχωρήσει στη βελτίωση των υφισταμένων διαδικασιών και στην εξέλιξη νέων για την διατήρηση σε διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των ιδίων κεφαλαίων, τα οποία θεωρούνται κατάλληλα για την κάλυψη των κινδύνων τους οποίους έχει αναλάβει ή ενδέχεται να αναλάβει (Εσωτερικό Κεφάλαιο)⁴. Η διαδικασία υπολογισμού⁵ του Εσωτερικού Κεφαλαίου ήταν σε εξέλιξη έως και τις 31/12/2009.

Στη διαδικασία αυτή συμπεριλήφθηκαν και οι *δοκιμές προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress testing)* για τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο ρευστότητας και τον κίνδυνο επιτοκίου. Επίσης, στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) λήφθηκαν υπόψη και τέθηκαν οι βάσεις για την εξέταση, τόσο από ποσοτικής όσο και από ποιοτικής άποψης, των παρακάτω κινδύνων:

- Λειτουργικού
- Επιτοκίου
- Ρευστότητας
- Συγκέντρωσης (ως προς τον πιστωτικό)
- Κεφαλαίων
- Κερδοφορίας
- Συμμόρφωσης και Φήμης
- Στρατηγικού.

Εκτιμήθηκε δε ότι, είναι πιθανός ο προσδιορισμός πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων για την περαιτέρω κάλυψη της Τράπεζας έναντι των κινδύνων του Πυλώνα Ι (δηλ. γι' αυτούς που έχουν υπολογιστεί ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με τις σχετικές ΠΔ/ΤΕ) λόγω:

- Της υποεκτίμησης του πιστωτικού κινδύνου κατά την εφαρμογή της Τυποποιημένης Προσέγγισης (ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007), και
- της υποεκτίμησης του λειτουργικού κινδύνου κατά την εφαρμογή της μεθόδου του Βασικού Δείκτη (ΠΔ/ΤΕ 2590/20.8.2007).

4. Έκθεση της τράπεζας σε κινδύνους και διαχείρισή τους

4.1 Γενικές υποχρεώσεις: πολιτικές διαχείρισης των κινδύνων, οργανωτική δομή και λοιπά στοιχεία

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων βασίζεται στα προβλεπόμενα υπό της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, προσαρμοσμένη στην φύση και στα ειδικά χαρακτηριστικά της Τράπεζας και σύμφωνα με τον ετήσιο προϋπολογισμό και το σε ισχύ επιχειρηματικό σχέδιό της.

Η Τράπεζα έχει καταγεγραμμένες πολιτικές και διαδικασίες οι οποίες αφορούν την επιχειρησιακή της στρατηγική σχετικά με την ανάληψη, παρακολούθηση, μέτρηση και διαχείριση των κινδύνων. Οι εν λόγω είναι εγκεκριμένες από το Διοικητικό Συμβούλιο και εξειδικεύονται εγγράφως μέσω ειδικών εγκυκλίων και εσωτερικών υπομνημάτων για την ορθή εφαρμογή τους από τα αρμόδια εντεταλμένα όργανα (σε επίπεδο Διοίκησης και Περιφερειακών Δ/νσεων).

Το Δ.Σ. έχει εγκρίνει και ορίσει τη λειτουργία των παρακάτω Επιτροπών:

- Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO), η οποία μεριμνά για τη βέλτιστη διάρθρωση των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού σε σχέση με τους αναλαμβανόμενους κινδύνους, τον καθορισμό επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων, τη διαχείριση και τον καθορισμό του κατάλληλου επιπέδου ρευστότητας, την αξιολόγηση νέων προϊόντων (καταθετικών και χορηγητικών), την κεφαλαιακή επάρκεια και το δείκτη φερεγγυότητας, το σχεδιασμό και την παρακολούθηση των αναγκών σε κεφάλαια σε σχέση με τις διατάξεις της εποπτεύουσας αρχής (ΤτΕ) κ.ά. Η ALCO συνεδριάζει μία φορά το μήνα.
- Επιτροπή Ελέγχου (ΠΔ/ΤΕ 2577/2006), η οποία έχει ως κύρια καθήκοντά της την παρακολούθηση και την ετήσια αξιολόγηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, την επίβλεψη και την αξιολόγηση των διαδικασιών κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων που αποφασίζονται από το Δ.Σ., την αξιολόγηση του έργου της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης κ.ά. Η Επιτροπή αυτή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ανά τρίμηνο.

- Επιτροπή Παρακολούθησης του Πλαισίου Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συμφώνου της Βασιλείας II⁶ (ΠΔΤΕ 2577/2006), η οποία μελετά τις νέες απαιτήσεις όπως ορίζονται στα κανονιστικά κείμενα που αφορούν το Σύμφωνο της Βασιλείας II (και εξειδικεύονται περαιτέρω στις κατά περίπτωση ΠΔ/ΤΕ) και οργανώνει την ενσωμάτωσή τους στις εσωτερικές διαδικασίες και τα Πληροφοριακά Συστήματα της Τράπεζας. Επίσης εισηγείται μέτρα διαχείρισης κινδύνων. Συνεδριάζει όποτε κριθεί αναγκαίο και τουλάχιστον δύο φορές ανά έτος.
- Ειδική Συντονιστική Επιτροπή για την Πληροφορική (I.T. Steering Committee) (ΠΔΤΕ 2577/2006), η οποία έχει ως καθήκον της, μεταξύ άλλων, την αξιολόγηση, ανάλυση και διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με τα Πληροφοριακά Συστήματα, την έγκριση και εποπτεία των συνεργασιών με τρίτους (πχ θέματα outsourcing) κ.ά. Συνεδριάζει όποτε αυτό καταστεί αναγκαίο.
- Διευρυμένη Επιτροπή Χορηγήσεων, η οποία εξετάζει τις πιστοδοτήσεις για αιτήματα ποσού έως του 15% των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας⁷, λαμβάνοντας υπόψη της τις εισηγήσεις των αρμοδίων υπηρεσιακών οργάνων (Καταστημάτων, Δ/σης Πίστης) και τις αξιολογήσεις της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων (για τα όρια αρμοδιότητας της) ως επίσης και τα αποτελέσματα αξιολόγησης του ειδικού λογισμικού διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου. Συνεδριάζει εβδομαδιαίως.
- Λοιπές Επιτροπές, που σχετίζονται με το θέμα της διαχείρισης των τραπεζικών κινδύνων όπως η Επιτροπή Ελέγχου Ασφάλειας Συστημάτων & Τράπεζας.

Η Τράπεζα, σε εκπλήρωση των απαιτήσεων της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, έχει συστήσει τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ) η οποία είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση ή τη λογιστικοποίηση συναλλαγών και γενικά λειτουργεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην προαναφερθείσα Πράξη. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων χρησιμοποιεί το εξειδικευμένο λογισμικό διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου (*Systemic R.M. Risk Value: RV Rating - RV Credit*) με το οποίο πραγματοποιούνται, μεταξύ άλλων, οι αξιολογήσεις⁸ των δανειοδοτούμενων ή των προς δανειοδότηση επιχειρήσεων. Παράλληλα η εν λόγω Μονάδα:

- Εξετάζει και αξιολογεί τις πιστοδοτήσεις σημαντικού ποσού (άνω των 500.000€),
- καταρτίζει – ελέγχει – υποβάλλει τις αναφορές προς την ΤτΕ που αφορούν τον πιστωτικό κίνδυνο, το λειτουργικό κίνδυνο και το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας⁹,
- καταρτίζει και υποβάλλει προς τη Διοίκηση και την ΤτΕ τις *δοκιμές προσομοίωσης κατάστασης κρίσης (stress testing)* για τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο ρευστότητας και τον επιτοκιακό κίνδυνο⁹,
- υποβάλλει προς τη Διοίκηση τις απαιτούμενες από την ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.06 αναφορές,
- αναπτύσσει υποδείγματα με σκοπό τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης του πιστωτικού και των λοιπών κινδύνων, και
- συνεργάζεται με τις λοιπές δ/σεις και μονάδες της Διοίκησης για θέματα που αφορούν τη διαχείριση των κινδύνων.

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων μαζί με τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης και τη Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, οι οποίες επίσης είναι διοικητικά ανεξάρτητες και των οποίων το πλαίσιο λειτουργίας είναι σύμφωνο με τις διατάξεις της παραπάνω Πράξης, αποτελούν τους βασικούς συντελεστές του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) της Τράπεζας.

4.2 Πιστωτικός Κίνδυνος

4.2.1. Ορισμοί

Πιστωτικός είναι ο κίνδυνος ο οποίος προκύπτει από την αδυναμία των χρηματοδοτούμενων πελατών ενός πιστωτικού ιδρύματος να ανταποκριθούν στις δανειακές υποχρεώσεις τους εντός των συμβατικών ημερομηνιών.

Απαιτήσεις σε καθυστέρηση (“past due”) ορίζονται αυτές οι οποίες εμφανίζουν καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών.

4.2.2. Δημοσιοποιήσεις για χαρτοφυλάκια υποκείμενα στην Τυποποιημένη Προσέγγιση

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι για τον πιστωτικό κίνδυνο υπολογίζονται ανά κατηγορία ανοίγματος ως το 8% του σταθμισμένου ενεργητικού σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007. Στους πίνακες 4 και 5 παρουσιάζονται, για κάθε κατηγορία ανοίγματος, το σταθμισμένο ενεργητικό και η αναλογούσα ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση, σε ατομική και ενοποιημένη βάση αντίστοιχα.

Πίνακας 4: Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ποσό ανοίγματος & αναλογούσα κεφαλαιακή απαίτηση στις 31/12/2009: ατομική βάση

α/α	(Ποσά σε χιλ. €)	Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ποσό ανοίγματος	Κεφαλαιακή απαίτηση
1	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ/ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	0	0
2	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	375	30
3	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	1.441	115
4	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ & ΜΗΤΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ, ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ Ή ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	21.618	1.730
5	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	103.656	8.292
6	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ	69.557	5.565
7	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ (που πληρούν τις προϋποθέσεις 10.β ή 10.γ του Τμήματος Ε της ΠΔ/ΤΕ 2588)	62.755	5.020
8	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΣΕ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	9.410	752
9	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	37.981	3.038
10	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ	46.738	3.739
	ΣΥΝΟΛΟ	353.531	28.281

Πίνακας 5: Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ποσό ανοίγματος & αναλογούσα κεφαλαιακή απαίτηση στις 31/12/2009: ενοποιημένη βάση

α/α	(Ποσά σε χιλ. €)	Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ποσό ανοίγματος	Κεφαλαιακή απαίτηση
1	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ/ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	0	0
2	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	375	30
3	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	1.441	115
4	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ & ΜΗΤΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ, ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ Ή ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	21.618	1.730
5	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	103.656	8.292
6	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ	69.557	5.565
7	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ (που πληρούν τις προϋποθέσεις 10.β ή 10.γ του Τμήματος Ε της ΠΔ/ΤΕ 2588)	62.755	5.020
8	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΣΕ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	9.410	752
9	ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΆΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	58.222	4.658
10	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ	46.738	3.739
	ΣΥΝΟΛΟ	373.772	29.901

4.2.3 Στρατηγικές & διαδικασίες για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου

Για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αυτού εφαρμόζεται η βασική στρατηγική της Τράπεζας σε συνδυασμό, αφενός με το προαναφερθέν λογισμικό διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και αφετέρου με το σύστημα αξιολογήσεων των κατά περίπτωση κλιμακίων (Κατάστημα, Δ/ση Πίστης) και της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων. Στα πλαίσια υλοποίησης ενός αποτελεσματικότερου συστήματος διαχείρισης των κινδύνων, σύμφωνα με τον Πυλώνα II της Βασιλείας II, του Ν.3601/2007 και τις θεσπισθείσες υπό της εποπτεύουσας αρχής διαδικασίες αξιολόγησης της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου των πιστωτικών ιδρυμάτων, έχουν δημιουργηθεί σχετικά υποδείγματα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου από την Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων ενώ έχει ανατεθεί σε εξειδικευμένη εταιρία (βλ. παράγρ.3.3) η δημιουργία των σχετικών διαδικασιών των οποίων επίκειται η εφαρμογή.

4.2.3.1 Δοκιμές Προσομοίωσης Καταστάσεων Κρίσης (stress testing)

Οι δοκιμές αυτές αποτελούν τμήμα της διαδικασίας μέτρησης, πρόβλεψης και διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου και διενεργούνται από την Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων.

- Με βάση τα στοιχεία της 31/12/08 έγιναν δύο stress testing για τον πιστωτικό κίνδυνο εκ των οποίων το ένα ήταν σε τυποποιημένο υπόδειγμα της ΔΕΠΣ της ΤτΕ. Τα σχετικά αποτελέσματα έδειξαν, τιμές πολύ επάνω από την ελάχιστη απαιτούμενη τιμή (10%) του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΔΚΕ) και χαμηλή

αναλογικά επίπτωση επί του προαναφερθέντος λόγω της αύξησης των απαιτήσεων σε καθυστέρηση καθώς, ακόμα και για υψηλά ποσοστά αύξησης αυτών (από 150% έως και 200%), η τιμή του εν λόγω δείκτη θα είχε τιμές από 20% έως και 19,7% (έχοντας ως δεδομένο ότι ο ΔΚΕ της ημερομηνίας αναφοράς ήταν 20,8%).

- Με βάση τα στοιχεία της 31/12/2009 πραγματοποιήθηκε ένα stress testing (το οποίο βασίστηκε σε ενδοτραπεζικό υπόδειγμα¹⁰). Τα αποτελέσματα της εν λόγω δοκιμής προσομοίωσης έδειξαν ότι, ακόμα και στις περιπτώσεις των σεναρίων με υψηλά ποσοστά αύξησης των απαιτήσεων σε καθυστέρηση (από 130% έως και 200%), οι επιπτώσεις επί των αναλογουσών κεφαλαιακών απαιτήσεων και επί του ΔΚΕ της 31/12/09 θα είναι σχετικά χαμηλές (από 15,65% έως και 15,19%, με δεδομένο ότι ο ΔΚΕ της ημερομηνίας αναφοράς ήταν 16,58%).

Σημειώνεται ότι, σε αμφότερα τα stress testing που βασίστηκαν στο ενδοτραπεζικό υπόδειγμα, η βασική παραδοχή ήταν πως τα ίδια κεφάλαια παραμένουν σταθερά.

4.2.4 Συστήματα αναφοράς και μέτρησης πιστωτικού κινδύνου

Το λογισμικό διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου κατατάσσει τους δανειολήπτες σε διάφορες κατηγορίες πιστωτικού κινδύνου (σε 16βαθμια κλίμακα αξιολόγησης από ccc έως και aa+) και αφορά το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Επίσης, από την Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων χρησιμοποιείται και αναλυτικό υπόδειγμα το οποίο για την συνολική αξιολόγηση του πιστούχου λαμβάνει υπόψη:

- το χρηματοδοτικό άνοιγμα προς αυτόν,
- τα οικονομικά και ποιοτικά του στοιχεία βάσει επιπρόσθετων ειδικών κριτηρίων αξιολόγησης (ικανότητα αποπληρωμής, ιστορικό συνεργασίας, φερεγγυότητα),
- τις υφιστάμενες και τις προσφερόμενες εξασφαλίσεις,
- τη συσχέτιση με άλλες μορφές κινδύνου, και
- τις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στην ελληνική οικονομία.

Όσον αφορά το χαρτοφυλάκιο δανείων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης, η Τράπεζα είναι σε διαδικασία αξιολόγησης λογισμικών του τύπου application και behavioral scorecard.

4.2.5. Εξασφαλίσεις & τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Η πολιτική της Τράπεζας για την μείωση του πιστωτικού κινδύνου, εκτός της βασικής αρχής που είναι ότι το ύψος της εκάστοτε πιστοδότησης δεν θα πρέπει να ξεπερνά την ικανότητα αποπληρωμής του πιστούχου, περιλαμβάνει τη λήψη εξασφαλίσεων κατά κανόνα αποδεκτών από την Βασιλεία II (όπως ειδικότερα αυτές ορίζονται στην ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007). Τα βασικότερα είδη εξασφαλίσεων είναι:

- Προσημειώσεις/υποθήκες ακινήτων,
- Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις (ενέχυρα επί καταθέσεων, ενέχυρα επί μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.),
- Ναυτικές υποθήκες,

- Εκχώρηση επί απαιτήσεων (κυρίως Δημοσίου),
- Ενέχυρα επί μετοχών μη-εισηγμένων στο Χ.Α.,
- Ενέχυρα επί αξιογράφων,
- Ενοχικές εγγυήσεις.

Για την αποτίμηση της αξίας των εξασφαλίσεων ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2588 και οι σχετικές αποφάσεις του Δ.Σ. της Τράπεζας.

Όσον αφορά την χρήση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου ακολουθείται η Αναλυτική Μέθοδος Χρηματοοικονομικών Εξασφαλίσεων.

4.3. Κίνδυνος αγοράς & συναλλαγματικός κίνδυνος

4.3.1 Ορισμοί

Κίνδυνος Αγοράς είναι ο κίνδυνος απομείωσης της αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων του ισολογισμού ή των καθαρών εισοδημάτων ενός πιστωτικού ιδρύματος εξαιτίας των μεταβολών επιτοκίων, συναλλαγματικών ισοτιμιών και χρηματιστηριακών αξιών (τιμών μετοχών κ.λπ.).

Ο κίνδυνος αγοράς αναλύεται στα παρακάτω βασικά είδη κινδύνων:

- Κίνδυνος επιτοκίου : Βλ. παράγραφο 4.5 .
- Συναλλαγματικός Κίνδυνος ο οποίος πηγάζει από ενδεχόμενη ανοιχτή θέση του πιστωτικού ιδρύματος σε συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.
- Κίνδυνος χρηματιστηριακών αξιών είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τις μεταβολές της χρηματιστηριακής τιμής των χρηματοοικονομικών αξιών που έχει ένα πιστωτικό ίδρυμα.

4.3.2 Διαχείριση κινδύνου αγοράς¹¹ – συναλλαγματικού κινδύνου

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων κατά το 2009 δεν ήταν εκτεθειμένη σε ουσιώδη κίνδυνο αγοράς. Για το λόγο αυτό ανήκε στις εξαιρέσεις της ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007 λόγω του χαμηλού ποσού της αξίας του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (<5% της αξίας του συνολικού ενεργητικού της). Για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αυτό εφαρμόζει τις σχετικές διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007.

Η έκθεση της Τράπεζας στον συναλλαγματικό κίνδυνο ήταν πολύ χαμηλή. Ως εκ τούτου από ιδιαίτερα χαμηλές (α' – γ' τρίμηνο 2009) έως και μηδενικές (δ' τρίμηνο 2009) ήταν και οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις, κατ' εφαρμογή των αναφερομένων στην παραγρ.16β του τμήματος Δ της ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007.

4.4 Λειτουργικός κίνδυνος

4.4.1 Ορισμός

Λειτουργικός είναι ο κίνδυνος πρόκλησης ζημιών που οφείλονται στην ανεπάρκεια ή στην αποτυχία εσωτερικών διαδικασιών, ατόμων και συστημάτων ή σε εξωτερικά γεγονότα.

4.4.2 Διαχείριση λειτουργικού κινδύνου

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων υποχρεούται στον υπολογισμό ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αυτό σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2590/20.8.2007. Για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αυτού χρησιμοποιεί, όπως ήδη έχει αναφερθεί, τη μέθοδο του Βασικού Δείκτη. Οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις στις 31/12/09, ήταν 2.727,5χιλ.€ σε ατομική και 3.125,7χιλ.€ σε ενοποιημένη βάση (βλ. παραγρ.3.1.ΙΙ) και θεωρούνται επαρκείς για την κάλυψη της Τράπεζας έναντι του κινδύνου αυτού δεδομένων της φύσης, των μεγεθών και του υπάρχοντος δικτύου της.

Η Τράπεζα στα πλαίσια της εφαρμογής των διαδικασιών του Πυλώνα ΙΙ, και ειδικότερα της ΠΔ/ΤΕ 2595/20.8.2007 και της Εγκυκλίου Διοίκησης 18/26-2-2008 της ΤτΕ, κατά το 2010 ενδέχεται να προβεί στον υπολογισμό συμπληρωματικών κεφαλαιακών απαιτήσεων προς πληρέστερη κάλυψή της έναντι του λειτουργικού κινδύνου. Με την ολοκλήρωση των διαδικασιών εφαρμογής του Πυλώνα ΙΙ, θα τεθούν οι βάσεις για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης του κινδύνου αυτού με έμφαση: α) στον εντοπισμό και στην καταγραφή των ζημιολόγων γεγονότων λειτουργικού κινδύνου, και β) στην ενημέρωση των αρμόδιων ανώτερων στελεχών και της Διοίκησης.

4.5 Κίνδυνος επιτοκίου

4.5.1 Ορισμός

Ο επιτοκιακός κίνδυνος αφορά την πιθανότητα επέλευσης μη-αναμενόμενων αντίθετων μεταβολών στα έσοδα ή/και στα έξοδα από τόκους ή τη μη-αναμενόμενη αντίθετη μεταβολή στην αξία των στοιχείων του ενεργητικού ή/και του παθητικού ως αποτέλεσμα μη-αναμενόμενων μεταβολών στα επιτόκια [κυρίως ως αποτέλεσμα της χρονικής αναντιστοιχίας στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων του ενεργητικού (δάνεια κ.ά.) και του παθητικού (καταθέσεις κ.ά.)]. Ουσιαστικά, ο κίνδυνος αυτός αφορά τις μεταβολές μελλοντικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών στοιχείων της Τράπεζας εξαιτίας των διακυμάνσεων στα επιτόκια.

4.5.2 Διαχείριση του κινδύνου επιτοκίου

Η έκθεση της Τράπεζας στον κίνδυνο επιτοκίου κατά το 2009 κρίθηκε ως σχετικά χαμηλή, αφενός επειδή το σύνολο των χορηγούμενων δανείων και πιστώσεων

αφορούσαν προϊόντα κυμαινόμενου επιτοκίου και αφετέρου εξαιτίας της μη-ύπαρξης ειδικών προϊόντων (όπως Interest Rate Swaps, Interest Rate Futures κ.ά.).

Η διακύμανση της πορείας των επιτοκίων συνέχισε να παρακολουθείται σε ημερήσια βάση από τις αρμόδιες Δ/νσεις και της αναπροσαρμογής τους επιλήφθηκε η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO) και η Διοίκηση. Η Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών εξακολούθησε να παρακολουθεί και να αναλύει την μακροχρόνια τάση εξέλιξης των επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων και η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (σε συνεργασία με την πρώτη) να διενεργεί *stress testing* κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων των ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006 και 2614/7.4.2009.

4.5.2.1 Δοκιμές Προσομοίωσης Κατάστασης Κρίσης (*stress testing*)

- Με βάση τα στοιχεία της 31/12/08 διενεργήθηκε μία τέτοια δοκιμή η οποία βασίστηκε σε ενδοτραπεζικό υπόδειγμα. Εξετάστηκαν τέσσερα εναλλακτικά σενάρια, και σύμφωνα με τις παραδοχές που υιοθετήθηκαν, εκτιμήθηκε ότι τα έσοδα από τόκους θα μπορούσαν να μειωθούν (με αύξηση των επιτοκίων καταθέσεων κατά 75 μονάδες βάσης και με αμετάβλητα τα επιτόκια χορηγήσεων) κατά 429χιλ.€.
- Με βάση τα στοιχεία της 31/12/2009 διενεργήθηκε μία τέτοια δοκιμή η οποία βασίστηκε σε ενδοτραπεζικό υπόδειγμα. Εξετάστηκαν δέκα εναλλακτικά σενάρια και σύμφωνα με τις παραδοχές που υιοθετήθηκαν βρέθηκε ότι: α) στην περίπτωση αυστηρού σεναρίου (επιτόκια χορηγήσεων αμετάβλητα και επιτόκια καταθέσεων αυξημένα κατά 100 μονάδες βάσης) η εκτιμώμενη επίπτωση (μείωση) επί των εσόδων θα είναι 996χιλ.€, και β) στην περίπτωση ηπιότερου σεναρίου (αύξηση επιτοκίων χορηγήσεων κατά 100 μονάδες βάσης και καταθέσεων κατά 50 μονάδες βάσης) η προβλεπόμενη επίπτωση (μείωση) επί των εσόδων θα είναι 210χιλ.€.

4.6 Κίνδυνος Ρευστότητας

4.6.1. Ορισμός

Κίνδυνος Ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από την πιθανή αδυναμία μίας τράπεζας για την ανεύρεση επαρκών ρευστών διαθεσίμων για την κάλυψη των υποχρεώσεών της.

4.6.2 Διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας & λοιπά στοιχεία

Για την διαχείριση του κινδύνου αυτού εφαρμόζονται οι αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας όπως έχουν αποτυπωθεί στις εκάστοτε αποφάσεις της Διοίκησης σε συνδυασμό με το Σχέδιο Αντιμετώπισης Προβλημάτων Ρευστότητας, το Πλαίσιο Ορίων Ρευστότητας και το Ετήσιο Σχέδιο Χρηματοδότησης, σε εφαρμογή των διατάξεων της ΠΔ/ΤΕ 2614/7.4.2009.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας:

- επιλαμβάνεται η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO),

- η Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών παρέχει ημερήσια ενημέρωση για την ρευστότητα στη Διοίκηση και στα αρμόδια στελέχη της, και
- η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων ενημερώνει για την μελλοντική τάση και την αντοχή της σε απρόσμενες εξελίξεις και για το σκοπό αυτό πραγματοποιεί τις δοκιμές προσομοίωσης κατάστασης κρίσης υποβάλλοντας μία φορά τουλάχιστον ανά έτος τα αποτελέσματα αυτών τόσο προς την ΤτΕ όσο και προς τη Διοίκηση της Τράπεζας.

4.6.2.1 Δοκιμές Προσομοίωσης Κατάστασης Κρίσης (stress testing)

- Με βάση τα στοιχεία της 31/12/08 διενεργήθηκε ένα stress testing για τον κίνδυνο ρευστότητας με σκοπό τη πρόβλεψη στοιχείων εισροών – εκροών, χρηματοδοτικού ανοίγματος και δείκτη ρευστών διαθεσίμων για τις 31/3/09 και 30/6/09, με την υιοθέτηση συγκεκριμένων παραδοχών: α) Για τις 31/3/09 εκτιμήθηκε θετικό χρηματοδοτικό άνοιγμα, Δείκτης Ρευστών Διαθεσίμων¹² 21,9% και επίπτωση στο κόστος χρηματοδότησης 213χιλ.€, και β) για τις 30/6/09 εκτιμήθηκε θετικό χρηματοδοτικό άνοιγμα, Δείκτης Ρευστών Διαθεσίμων 18,9% και επίπτωση στο κόστος χρηματοδότησης 554χιλ.€.
- Με βάση τα στοιχεία της 31/12/2009 διενεργήθηκε ένα stress testing για τον κίνδυνο ρευστότητας με σκοπό τον ίδιο ως άνω. Σύμφωνα με τις γενόμενες παραδοχές: α) Για τις 31/3/2010 εκτιμήθηκε θετικό χρηματοδοτικό άνοιγμα, Δείκτης Ρευστών Διαθεσίμων¹³ 21,55% και επίπτωση στο κόστος χρηματοδότησης 292χιλ.€, και β) για τις 30/6/2010 εκτιμήθηκε θετικό χρηματοδοτικό άνοιγμα, Δείκτης Ρευστών Διαθεσίμων 20,1% και επίπτωση στο κόστος χρηματοδότησης 869χιλ.€.

4.7 Λοιποί κίνδυνοι

4.7.1 Κίνδυνος συγκέντρωσης (ως προς τον πιστωτικό κίνδυνο)

Είναι ο κίνδυνος ο οποίος μπορεί να δημιουργηθεί από τη συγκέντρωση χορηγήσεων:

- Σε συγκεκριμένους πελάτες¹⁵ ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών (ομίλους).
- Σε μεμονωμένους πελάτες ή/και ομίλους των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες (όπως: μακροοικονομικό περιβάλλον, γεωγραφική θέση, κλάδο δραστηριότητας, χρησιμοποίηση τεχνικών μείωσης κινδύνου).
- Σε χαμηλές κατηγορίες πιστοληπτικής διαβάθμισης.
- Σε συγκεκριμένους κλάδους δραστηριότητας.

Η Τράπεζα για τον περιορισμό της έκθεσής της στον πιστωτικό κίνδυνο λόγω συγκέντρωσης στις ως άνω κατηγορίες και υποκατηγορίες και λαμβάνοντας υπόψη το οικονομικό κλίμα όπως αυτό διαμορφώθηκε το 2009, προχώρησε:

- Στη σταδιακή μείωση των ορίων προς πελάτες / ομίλους με μειούμενη πιστοληπτική ικανότητα ή/και χαμηλή πιστοληπτική διαβάθμιση.
- Στο σταδιακό περιορισμό των πιστοδοτήσεων σε κλάδους που επλήγησαν από την οικονομική κρίση και επικεντρώθηκε στην προοπτική διαφοροποίησης του

δανειακού χαρτοφυλακίου σε νέους, αποδοτικούς και με ευρείες προοπτικές κλάδους (όπως των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας).

- Στη διαδικασία προσδιορισμού: α) των ορίων ανάληψης πιστωτικού κινδύνου ανά πελάτη, κλάδο δραστηριότητας και κατηγορία πιστοληπτικής διαβάθμισης, και β) των νέων κριτηρίων χρηματοδότησης επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής.

4.7.2 Κίνδυνος κεφαλαίων

Ο κίνδυνος αυτός αφορά το επίπεδο, τη δομή και τη σταθερότητα των ιδίων κεφαλαίων, καθώς τα ίδια κεφάλαια προσδιορίζουν την δυνατότητα ανάληψης κινδύνων και αποτελούν τη βάση υπολογισμού διαφόρων εποπτικών δεικτών.

Η Τράπεζα είχε επάρκεια ιδίων κεφαλαίων ενώ η ποιότητά τους είναι ικανοποιητική αφού το μεγαλύτερο μέρος τους αφορούν συνεταιριστικό κεφάλαιο υπό τη μορφή κατατεθειμένων μετρητών. Η συμμετοχή των ιδίων κεφαλαίων επί του συνολικού ενεργητικού της χαρακτηρίζεται ως ικανοποιητική έως και τις 31/12/2009.

4.7.3 Κίνδυνος κερδοφορίας

Ο εν λόγω κίνδυνος αναφέρεται στην αξιολόγηση του επιπέδου και της δομής των λειτουργικών εσόδων και των κερδών καθώς αυτά αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για τη διατήρηση της οικονομικής ευρωστίας μίας τράπεζας.

Ως προς τον κίνδυνο εκτιμάται ότι η Τράπεζα ανταπεξήλθε με επάρκεια, έως και τις 31/12/2009, λαμβάνοντας υπόψη: α) το ικανοποιητικό επίπεδο διαφοράς (spread) μεταξύ επιτοκίου χορηγήσεων και καταθέσεων και β) την αποτελεσματική εκμετάλλευση (απόδοση) των οικονομικών πόρων της.

4.7.4 Κίνδυνος συμμόρφωσης - κίνδυνος φήμης

Ως κίνδυνος συμμόρφωσης νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στην φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα της έλλειψης συμμόρφωσής του με τους νόμους, τους κανονισμούς ή/και τους κώδικες δεοντολογίας¹⁶.

Ο κίνδυνος συμμόρφωσης με τον οποίο ήταν αντιμέτωπη η Τράπεζα ήταν περιορισμένος δεδομένου του γεγονότος ότι, έως και τις 31/12/09:

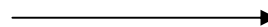
- Τα ληφθέντα μέτρα για την πρόληψη και την καταστολή νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ήταν παραπάνω από επαρκή καθώς: α) Η Τράπεζα προβαίνει σε συστηματική εκπαίδευση του προσωπικού δια της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία έχει λάβει ειδική εκπαίδευση, και β) χρησιμοποιεί λογισμικό που έχει αναπτύξει η ίδια, κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006 (κατάταξη πελατών σε κατηγορίες υψηλού, κανονικού και χαμηλού κινδύνου,

παραγωγή αναφορών και ειδοποιήσεων από το σύστημα σχετικά με την κίνηση λογαριασμών και την έλλειψη στοιχείων ταυτοποίησης πελατών κ.α.).

- Συνέχιζε να εφαρμόζει συστηματικά την πολιτική του “know your customer” («γνώρισε τον πελάτη σου»).
- Διενεργήθηκαν πρόσθετα σεμινάρια εκπαίδευσης του προσωπικού σε θέματα τραπεζικού απορρήτου.
- Η ενημέρωση των πελατών σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες και προϊόντα ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητική.

Για την περαιτέρω βελτίωση της διαδικασίας διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου η Τράπεζα:

- Σύναψε σύμβαση προμήθειας πλέον εξειδικευμένου λογισμικού για την πρόληψη και την καταστολή νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας¹⁷, κατά τα οριζόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006 και στις σχετικές εγκυκλίους της ΤτΕ, αναφορικά με τους τομείς: α) ξεπλύματος χρήματος και Γνώριζε τον Πελάτη σου, β) έρευνας των συναλλαγών μέσω των διεθνών λιστών υπόπτων, γ) έρευνας των συναλλαγών μέσω των διεθνών λιστών πολιτικά εκτεθειμένων προσώπων, δ) έρευνας των συναλλαγών μέσω ύποπτων κινήσεων λογαριασμών, ε) εντοπισμού ατόμων που χρησιμοποιούν εσωτερικές πληροφορίες για ίδια χρήση, στ) εντοπισμού και διαχείρισης όλων των περιπτώσεων ύποπτων συναλλαγών και ζ) αναγνώρισης ενδεχόμενων συναλλαγών με υψηλό κίνδυνο.
- Προχώρησε στην περαιτέρω καταγραφή και τεκμηρίωση της διαδικασίας διαχείρισης και αρχειοθέτησης παραπόνων & επισημάνσεων πελατών.
- Συνέχιζε να υλοποιεί σεμινάρια διαρκούς επιμόρφωσης του καθ' ύλη αρμοδίου - για τα παραπάνω θέματα - προσωπικού της.
- Προχώρησε στην βελτίωση της διαδικασίας διαχείρισης δημοσίων σχέσεων με την οργάνωση ξεχωριστού τμήματος.-

Υποσημειώσεις:

¹ Εφεξής στο κείμενο και ως Τράπεζα.

² Για την εκτίμηση του κινδύνου ρευστότητας εφαρμόζονται οι διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2614/7.4.2009.

³ Βλέπε ορισμό κινδύνου αγοράς σε παράγραφο 4.3.

⁴ Εσωτερικό Κεφάλαιο είναι το άθροισμα των επιμέρους αξιολογήσεων των αναγκών σε κεφάλαια για την κάλυψη έναντι των διαφόρων τραπεζικών κινδύνων.

⁵ Έχει ανατεθεί υπό μορφή outsourcing στην εταιρία “SYSTEMIC R.M. A.E.”.

⁶ Επιτροπή Βασιλείας Τράπεζας (Ε.Β.Τ.).

⁷ Τα αιτήματα που υπερβαίνουν το όριο του 5% των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων εισάγονται προς έγκριση στο Δ.Σ.

⁸ Φύλλο Αξιολόγησης (ως προς τον πιστωτικό κίνδυνο).

⁹ Σε συνεργασία με τη Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών.

¹⁰ Της ΜΔΚ.

¹¹ Η έκθεση της Τράπεζας στον επιτοκιακό κίνδυνο ήταν σχετικά χαμηλή δεδομένου του γεγονότος ότι το σύνολο των χορηγούμενων δανείων και πιστώσεων αφορούσαν προϊόντα κυμαινόμενου επιτοκίου. Ξεχωριστή ανάλυση σχετικά με την διαχείριση του κινδύνου αυτού παρατίθεται στην παράγραφο 4.5 .

¹² Του οποίου η τιμή ήταν 17,1% στις 31/12/08.

¹³ Του οποίου η τιμή ήταν 25,1% στις 31/12/09.

¹⁵ Πιστούχους.

¹⁶ Ορισμός του κινδύνου συμμόρφωσης όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3.2.1 της Εγκυκλίου Διοίκησης Νο18/26.08.2008 της ΤτΕ (σελ.27).

¹⁷ Του οποίου η τμηματική εφαρμογή είναι σε εξέλιξη.